

Edukační programy pro střední školy (15–19 let)

Moderní umění – stálá expozice českého moderního umění

Pražákův palác, Husova 18

Sbírka českého umění první poloviny 20. století patří k nejbohatším sbírkám Moravské galerie v Brně a obsahuje kolekce expresionistického, kubistického, surrealistického a abstraktního umění, např. obrazy A. Procházky, B. Kubišty, F. Foltýna a sochařskou tvorbu O. Gutfreunda a V. Makovského.

Programy zaměřené na skupinovou práci a diskusi

Umělecké směry • surrealismus

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

PÁTŘÁNÍ PO SURREALISMU Myslíte, že se v umění dají zachytit lidské sny, představy a myšlenky? Víte, že surrealismus usiluje o osvobození mysli? Dá se propojit svět divadla, literatury a výtvarného umění? Je surrealismus stále aktuální?

Odpovědi na tyto a další otázky budeme hledat při poznávání programu surrealistů, studenti vstoupí do světa snů a zpracují svůj námět.

Výstupy, student:

- vystihne podstatné rysy základních období vývoje literatury a umění
- ujasní si individuální, společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl
- pokusí se postihnout, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi
- uplatní vlastní tvořivost jako základní faktor lidské osobnosti

Učivo:

- vztah slova a obrazu, vznik a uplatnění symbolu
- literatura v kontextu dobového myšlení, umění a kultury
- hodnoty světového a evropského kulturního dědictví
- jazyk a jazyková komunikace
- odhalení tvůrčího potenciálu podvědomí, sebeuvědomování
- mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla

Autoři a díla / část expozice: J. Štyrský, Toyen, V. Makovský

Umělecké dění v Brně • umění a kultura

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

S PROCHÁZKOU ZA ANTICKÝMI HRDINY Znáte Antonína Procházku? Víte, že tento člen skupiny Osma žil a pracoval většinu života v Brně? Za jeho tvorbou nemusíme jenom do galerie, věnoval se i veřejným zakázkám. Víte, kde je umístěno jeho monumentální dílo a jaké je jeho téma? Čím bylo toto téma pro Procházku zajímavé? Po besedě s reprodukcemi a originály bude následovat zábavný test „Kterému antickému bohu se nejvíce podobáš?“

Výstupy, student:

- pozná kulturní dění v Brně první poloviny 20. století na díle A. Procházky
- rozlišuje a definuje výtvarné směry expresionismus, kuboexpresionismus, kubismus a civilismus

Učivo:

- role autora, příjemce a interpreta
- význam osobnosti A. Procházky v kulturním historii města Brna

Autoři a díla / část expozice: A. Procházka

Programy s výtvarnou aktivitou

Umělecké směry • surrealismus • ženy v umění

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

SURREALISMUS V SUKNI Vybavíte si jméno některé malířky? Proč se ženy v historii umění, dokonce ještě i v první polovině 20. století objevují pouze výjimečně? Jak moc musely být ženy silné a cílevědomé, aby se dokázaly prosadit v uměleckém prostředí? Proč Marii Čermínové vyhovovaly mužské šaty a pseudonym? Zaměříme se zejména na období surrealismu a vyzkoušíme hru „Cadavre exquis“, podporující charakteristický princip surrealismu – psychický automatismus.

Výstupy, student:

- uvažuje nad kulturními stereotypy ve vztahu k uměleckému prostředí
- dovede vysvětlit a kriticky se vyjadřovat k pojmům gender, ženské umění, feminismus

Učivo:

- vznik a uplatnění symbolů, tvůrčí potenciál podvědomí ženské osobnosti českého výtvarného umění první poloviny 20. století
- různost přístupů k umělecké tvorbě ze strany tvůrce / tvůrkyně

Autoři a díla / část expozice: Toyen

Programy využívající multimédia a digitální technologie

Max. 20 studentů ve skupině

Umělecké směry • kubismus

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV)

GEOMETRIE TVARŮ Kdy a jakým způsobem se v historii umění objevovaly geometrické tvary? Proč v moderním umění nabyla geometrie nových významů? Pro který výtvarný směr byly geometrické tvary charakteristické? A jaké další směry na tento trend navazovaly? Kterí představitelé evropského umění ovlivnili české malíře a sochaře? Pomocí animace obrazu si vyzkoušíme svoji prostorovou představivost.

Výstupy, student:

- rozlišuje umělecké slohy a historické směry
- rozpoznává příklady kubistických děl a popíše jejich hlavní znaky

Učivo:

- historické, filozofické a vědeckotechnické zázemí uměleckých slohů
- analytický a syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce

Autoři a díla / část expozice: B. Kubišta, E. Filla, V. Špála

Umělecké směry • abstrakce

- člověk a společnost (D, OSZ), umění a kultura (VV)

CESTA K ABSTRAKCI Víte, kde je Foltýnova ulice v Brně? Znáte Františka Foltýna jako malíře abstraktních kompozic? Začínal však jako realista a k realistickým krajinám se také na sklonku svého života vrátil. Společně si projdeme jeho životní cestu a pokusíme přiblížit se způsobu jeho myšlení a tvorby. Inspirací nám budou různé tvary a formy, které přetvoříme a zaznamenáme digitálním fotoaparátem a ve výsledném tvaru rozpohybujeme.

Výstupy, student:

- charakterizuje a porovnává své a autorovy zdroje tvorby
- zapojuje fantazii a volí vhodné prostředky pro vyjádření své představy
- experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky nových médií

Učivo:

- proměnlivost tvaru a obrazu v čase
- technologické proměny a jejich vliv na úlohu komunikace v umění

Autoři a díla / část expozice: F. Foltýn

Umělecká oblast • sochařství

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV), jazyk a jazyková komunikace (ČJ)

.....
NA NÁVŠTĚVĚ U SOCHAŘE Dovedete si představit ateliér sochaře? Jak se asi musel připravovat na zakázku od objednatele? Jak náročná byla teoretická příprava před prvními skicami? Proč součástí ateliérů umělců byla bohatá knihovna? Znáte knihovnu a studovnu Moravské galerie v Brně? A znáte tvorbu významného brněnského sochaře Vincence Makovského? Aktivní prohlídka části expozice, návštěva knihovny a beseda nad uměleckými publikacemi a katalogy.

Výstupy, student:

- efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů
- pochopí význam díla V. Makovského v kontextu politických a společenských změn

Učivo:

- subjektivní chápání uměleckých hodnot
- úloha komunikace v uměleckém procesu
- význam umělecké kritiky

Autoři a díla / část expozice: V. Makovský

Umělecká oblast • výtvarné umění a hudba

- člověk a společnost (D), umění a kultura (VV, HV)

.....
PROMÉTHEŮV OHEŇ – OBRAZ A HUDBA NA POČÁTKU 20. STOLETÍ Tušíte, co se skrývá pod označením Prométheův oheň? Máte pocit, že nerozumíte modernímu umění, že klasická hudba 20. století je disharmonická? Vydejte se s námi na prohlídku expozice českého moderního umění, za novými tóny, tvary a barvou.

Výstupy, student:

- rozlišuje umělecké směry kubismus, expresionismus, novoklasicismus
- vyhledává a rozlišuje souvislosti mezi hudbou a výtvarným uměním
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky a zkušenost

Učivo:

- interakce s vizuálně obraznými vyjádřeními uměleckých směrů na počátku 20. století v roli příjemce
- interpretace uměleckých děl a hledání jejich společných prvků

Autoři a díla / část expozice: E. Filla, B. Kubišta, J. Zrzavý, Toyen